

छन्दसां वृत्तिनामानि ।	छन्दसां लक्षणगणाः ।	छन्दसासुदाहरणानि ।
मणिमध्यम् भुजङ्गसङ्गता हलमुखी भद्रिका दशाक्षरा वृत्तिः । पङ्क्तिः । रक्तावती रूपवती क्वचित् । चम्पकमाला इति कापि ।	स्यान्मणिमध्यं चेत् भमसाः २११,२२२,११२ भजरेभुजङ्गसङ्गता ११२,१२१,२१२ रात्रसाविह हलमुखी २१२,१११,११२ भद्रिका भवति रो नरौ २१२,१११,२१२ रक्तावती वा यत्र भमसङ्गाः २११,२२२,११२,२ ज्ञेया मत्ता भमसङ्गह २२२,२११,११२,२ त्वरितगतिः नजनगैः १११,१२१,११२,२ नरनगैर्भवेन्ननोरमा १११,२१२,१२१,२ मूषौ जगौ शुद्धविराड्दं मतम् २२२,११२,१२१,२ मौ यगौ चेति पञ्चवर्गमेदम् २२२,१११,१२२,२ रजौ रगौ मयूरसारिणी स्यात् २१२,१२१,२१२,२ तौ जौ गुरुण्यसुपस्थिता २२१,१२१,१२१,२ दीपकमाला भूमौ मता जगौ २११,२२२,१२१,२ ज्ञेया हंसी भमनगयुता २२२,२११,११२,२ स्यादिन्द्रवचा यदि तौ जगौ गः २२१,२२१,१२१,२,२	कालियभोगाभोगगतस्तन्मणिमध्यस्त्रीतरुचा । पिचपदाभो नन्दसुतश्चाह नगर्ग स्नेहसुखः ॥ तरला तरङ्गरिङ्गितैर्यसुना भुजङ्गसङ्गता । कथमेतु वत्सचारकचपलः सदैव तां हरिः ॥ कायमनोवाक्त्रैः परिशुद्धैर्यस्य सदा कंशहृषि भक्तिः । राज्यपदे हर्षागालिबदाहा रक्तावती विप्रः खलु तस्य ॥ धीत्वा मत्ता मधु मधुपाली कर्तिलिङ्गिणे तटवनकुञ्जे । उद्दीयन्तीर्जज्जनरामाः कामासक्ता मधुजिति चक्रे ॥ त्वरितगतिर्जज्जवतिस्तरणिमुताविपिनगता । सुररिपुण्या रतिगुरुणा परिरमिता प्रमदमिता ॥ तरणिजातटे विहोरिणी ब्रजविलासिनी विलासतः । सुररिपोस्तनुः पुनातु वः सुकृतशालिनी मनोरमा ॥ गोष्ठे गिरिं सयकरेण धृत्वा रुष्टेन्द्रवचाहतिमुक्तवृष्टौ । यो गोकुलं गोपकुलञ्च सुखं चक्रे स नो रचतु चक्रपाणिः ॥ उपेन्द्रवचादिमणिच्छटाभिर्विभूषणानां कुरितं वपुस्ते । स्मरामि गोपीभिरुपास्यमानं सुरद्वन्द्वे मणिमण्डपस्थम् ॥ तरणिमुतातटकुञ्जगृहे वदनविधुस्मितदीधितिभिः । तिमिरसुदस्य सुखं सुमुखी हरिमवलोक्य चुचुम् चिरम् ॥ अहो हन्ति ज्ञानटङ्गं विधत्ते धर्म्मं धत्ते काममर्थञ्च हृते । सुक्तिं दत्ते सर्वदोषास्यमाना पुंसां अह्माशालिनी विष्णुभक्तिः ॥ ध्याता मूर्तिः चण्डमयच्युतस्य श्रेणी नानां गदिता हेलयापि । संसारेश्चिन्तु डुरितं हन्ति पुंसां वातोर्म्हींपोतमिवाम्भोधिमध्ये ॥ सुग्धे ! मानं परिहर न चिरात्तारुण्यन्ते सफलयतु हरिः । फुल्लवल्ली भ्रमरविलसिताभावे शोभां कलयति किमु ताम् ॥ वल्गववेशा सुररिपुर्नर्तकीर्णपङ्कगाक्षीकृततरिपूर्तिः । वाञ्छितसिद्धे प्रणतिपरस्य स्यादशुक्ला जगति न कस्य ॥ राधिका दधिविलोडनस्थिता लज्जवेणुनिनदैरथोद्धता । यासुनं तटनिकुञ्जमञ्जसा सा जगाम सलिलाहृतिच्छलात् ॥ यस्य चेतसि सदा सुरवैरी वल्गवीजनविलासविलोडः । तस्य नूनममराज्यभाजः स्वागतादरकरः सुरराजः ॥
मत्ता त्वरितगतिः मनोरमा शुद्धविराट् पञ्चवर्गम् मयूरसारिणी उपस्थिता दीपकमाला हंसी एकादशाक्षरा वृत्तिः । चिह्नम् । इन्द्रवचा उपेन्द्रवचा उपेन्द्रवचाया इन्द्रवचायाश्च चरणघटिता उपजातयः । ताश्च चतुर्वर्गप्रसारमेदादादन्धौ व्यक्ता चतुर्दशप्रकारा भवन्ति । सुमुखी शालिनी अस्याश्चतुर्थे ततः सप्तमे च वृत्तिः । वातोर्म्हीं भ्रमरविलसिता भ्रमरविलसितमिति केचित् । अशुक्ला रथोद्धता स्वागता	मत्ता २२२,२११,११२,२ त्वरितगतिश्च नजनगैः १११,१२१,११२,२ नरनगैर्भवेन्ननोरमा १११,२१२,१२१,२ मूषौ जगौ शुद्धविराड्दं मतम् २२२,११२,१२१,२ मौ यगौ चेति पञ्चवर्गमेदम् २२२,१११,१२२,२ रजौ रगौ मयूरसारिणी स्यात् २१२,१२१,२१२,२ तौ जौ गुरुण्यसुपस्थिता २२१,१२१,१२१,२ दीपकमाला भूमौ मता जगौ २११,२२२,१२१,२ ज्ञेया हंसी भमनगयुता २२२,२११,११२,२ स्यादिन्द्रवचा यदि तौ जगौ गः २२१,२२१,१२१,२,२ उपेन्द्रवचा जतजास्तौ गौ १२१,२२१,१२१,२,२ अनन्तरोरितलज्जभाजौ पादौ यदीयादुपजातयस्ताः । इत्थं किलान्याखपि मिश्रितासु वदन्ति जातिविदमेव नाम ॥ नजनजगैर्गदिता सुमुखी १११,१२१,१२१,२ मात्तौ गौ चेत् शालिनी वेदलोकेः २२२,२२१,२२१,२,२ वातोर्म्हींयं गदिता मौ तगौ गः २२२,२११,२२१,२,२ मो गो नौ गो भ्रमरविलसिता २२२,२,१११,११२,२ स्यादशुक्ला भतनगगाश्चेत् २११,२२१,१११,२,२ रात् परैर्नरनगै रथोद्धता २१२,१११,२१२,१,२ स्वागता रनभगैर्गुण्या च २१२,१११,२११,२,२	